

Fremsat den xx. oktober 2006 af familie- og forbrugerminister Lars Barfoed

Udkast til forslag
til
lov om ændring af lov om ForbrugerForum

§ 1

I lov nr. 455 af 10. juni 2003 om ForbrugerForum foretages følgende ændringer:

1. Efter § 7 indsættes følgende:

”§ 7a. Forbrugerstyrelsen gennemfører og offentliggør sammenlignende test af varer og tjenesteydelser.

Stk. 2. Forbrugerstyrelsen kan i sin testvirksomhed anvende anonym informationsindsamling.”

§ 2

Loven træder i kraft den 1. februar 2007.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Indledning

Test af varer og tjenesteydelser samt offentliggørelse af testresultater er vigtige led i Forbrugerstyrelsens forpligtelse til at tilvejebringe forbrugerinformation.

Formålet er at skabe gennemsigtighed og bedre forbrugerforhold på markeder, som forbrugerne oplever som uigennemskuelige. Test af produkter og tjenesteydelser udgør sammen med andre analyser og udgivelsen af den årlige forbrugerreddegørelse Forbrugerstyrelsens markedsovervågning.

Selv om det fremgår forudsætningsvist af både lov om ForbrugerForum samt af Finansloven, at forbrugerinformation og gennemførelse og offentliggørelse af test hører under Forbrugerstyrelsens virksomhed findes det hensigtsmæssigt at tilvejebringe en udtrykkelig lovhjemmel til denne virksomhed samt at fastslå, at Forbrugerstyrelsen kan benytte anonym informationsindsamling ved sin testvirksomhed.

2. Lovforslagets indhold i hovedtræk

Med lovforslaget tilvejebringes der en udtrykkelig lovhjemmel til, at Forbrugerstyrelsen gennemfører og offentliggør sammenlignende test af varer og tjenesteydelser ved at indsætte en bestemmelse herom i lov om ForbrugerForum. Herved tydeliggøres det, at lovgivningen afspejler Forbrugerstyrelsens opgaver. Af bestemmelsen fremgår det samtidig, at Forbrugerstyrelsen kan benytte anonym informationsindsamling ved sin testvirksomhed.

Af hensyn til validiteten og troværdigheden af resultaterne af test af varer og tjenesteydelser er det vigtigt at tilnærme testsituationen mest muligt til den købssituation, som forbrugerne oplever. Alternativt risikeres det, at Forbrugerstyrelsen indhenter en række data om forholdene vedrørende en ydelse eller et marked, som ikke er udtryk for de reelle forhold på det pågældende marked, og som kan være direkte misvisende.

Derfor kan det ved test af tjenesteydelser i nogle tilfælde være nødvendigt at anvende anonym informationsindsamling, hvor testpersoner indhenter oplysninger osv. om en ydelse ved at give sig ud for at være almindelige forbrugere. Således indhentes information om forbrugeroplevelsen, beskrevet på en række prædefinerede parametre vedr. købs- eller rådgivningssituationen. Tilsvarende vil indkøb af varer til test typisk ske anonymt, for at sikre at der ved testen ikke anvendes varer, som af producenten eller leverandøren er særligt udvalgt til testen.

I det omfang der i forbindelse med anonym informationsindsamling vil blive behandlet personoplysninger, vil persondataloven skulle iagttages. Forbrugerstyrelsens indsamling og opbevaring af oplysninger vil således skulle ske inden for rammerne af persondatalovens kapitel 4. Herudover skal lovens øvrige regler, bl.a. reglerne om de registreredes rettigheder iagttages. Efter persondatalovens kap. 8 har en dataansvarlig, herunder en myndighed, som indsamler data om en person, herunder personligt drevne virksomheder, en oplysningspligt over for den registrerede. Det

kræves efter bestemmelserne i § 28 og §29, at man i forbindelse med indsamling af oplysninger bl.a. skal oplyse om sin identitet og formålet med den behandling, hvortil oplysningerne er bestemt.

Persondatalovens oplysningskrav vil blive iagttaget ved, at den anonyme informationsindsamling varsles over for de virksomheder, som vil blive testet, forud for gennemførelsen af testen.

Konkret vil dette ske ved, at man 1-3 måneder forud for testens gennemførelse vil meddele virksomhederne, at der vil blive foretaget informationsindhentning eller et prøvekøb med oplysning om bl.a. den dataansvarliges og dennes repræsentants identitet og formålet med den behandling, hvortil oplysningerne er bestemt.

Selvom anonym informationsindsamling lovligt kan anvendes i dag, er det dog ønskeligt at fastslå i lovgivningen, at dette også er en acceptabel fremgangsmåde ved Forbrugerstyrelsens gennemførelse af test. Der er herved ikke tilsigtet nogen fravigelse af persondataloven.

3. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Forbrugerstyrelsens test af tjenesteydelser afholdes over styrelsens budget. Lovforslaget medfører derfor ikke yderligere økonomiske eller administrative konsekvenser for det offentlige.

4. Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet

Allerede i dag bidrager Forbrugerstyrelsens test af varer og tjenesteydelser til at skabe gennemsigtighed og bedre forbrugerforhold på markeder, som forbrugerne oplever som uigennemskuelige. Den øgede gennemsigtighed styrker konkurrencen. Med lovforslaget tydeliggøres Forbrugerstyrelsens adgang til fortsat at udøve denne virksomhed.

5. Administrative konsekvenser for erhvervslivet

I forbindelse med gennemførelse af test hører Forbrugerstyrelsen allerede i dag de erhvervsdrivende om resultaterne af den gennemførte test inden offentliggørelsen. I forbindelse med denne høring må det forventes, at den erhvervsdrivende anvender tid på at kommentere den gennemførte test. Det vurderes, at disse byrder på samfundsplan er af meget begrænset omfang.

6. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget har ingen administrative konsekvenser for borgerne.

7. Miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget skønnes ikke at have konsekvenser for miljøet.

8. Forholdet til EU-retten

Forslaget har ingen EU-relevante aspekter.

9. Høring

Lovforslaget har været sendt i høring til følgende organisationer og myndigheder:

XXXXXX

	Positive konsekvenser/mindre	Negative konsekvenser/
--	------------------------------	------------------------

	udgifter	merudgifter
Økonomiske konsekvenser for det offentlige	Lovforslaget medfører ikke økonomiske konsekvenser for det offentlige.	
Administrative konsekvenser for det offentlige	Lovforslaget medfører ikke administrative konsekvenser for det offentlige.	
Erhvervsøkonomiske konsekvenser	Allerede i dag bidrager Forbrugerstyrelsens test af varer og tjenesteydelser til at skabe gennemsigtighed og bedre forbrugerforhold på markeder, som forbrugerne oplever som ugennemskelige. Den øgede gennemsigtighed styrker konkurrencen. Med lovforslaget tydeliggøres Forbrugerstyrelsens adgang til fortsat at udøve denne virksomhed.	
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	I forbindelse med gennemførelse af test hører Forbrugerstyrelsen allerede i dag de erhvervsdrivende om resultaterne af den gennemførte test inden offentliggørelsen. I forbindelse med denne høring må det forventes, at den erhvervsdrivende anvender tid på at kommentere den gennemførte test. Det vurderes, at disse byrder på samfundsplan er af meget begrænset omfang.	
Administrative konsekvenser for borgerne	Lovforslaget har ingen administrative konsekvenser for borgerne.	
Miljømæssige konsekvenser	Lovforslaget har ingen miljømæssige konsekvenser.	
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget har ingen direkte EU-retlige aspekter.	

Bemærkninger til de enkelte bestemmelser.

Til § 1

Nr. 1.

Med forslaget til § 7a, stk. 1, fastslås det, at Forbrugerstyrelsen har adgang til at foretage test af varer og tjenesteydelser. Bestemmelsen giver både adgang til, at Forbrugerstyrelsen selv foretager test af varer og tjenesteydelser, og at Forbrugerstyrelsen indgår aftale om, at andre helt eller delvist gennemfører disse test.

For så vidt angår generelle betragtninger om gennemførelse af test og den efterfølgende informationsindsats henvises der endvidere til bemærkningerne til lov om ForbrugerForum jf. FT 2002-03, Tillæg A sp. 5437ff.

Test af varer og tjenesteydelser kan bestå af et eller flere af følgende elementer: en pristest, servicetest (typisk for tjenesteydelser) og en kvalitetstest. En pristest sammenligner købsprisen for varer eller timepriser for tjenesteydelser, herunder priser for standardydelser eller pris for en bestemt defineret tjenesteydelse. En servicetest, som typisk vil berøre tjenesteydelser, vil fokusere på f.eks. hurtighed, fleksibilitet, sortiment/ bredde samt aftaleindgåelse/-opsigelse. Kvalitetstest vil kunne teste, om der foreligger levering på rette tid og sted eller i hvilket omfang, der foreligger forsinkelse. Herudover vil testen kunne undersøge, om tjenesteydelsen eller varen er leveret med fejl og mangler, og om varen eller tjenesteydelsen lever op til det forventede, og om der i særlige tilfælde er kvalitetsforskelle mellem forskellige udbydere.

§ 7a, stk. 1, giver endvidere Forbrugerstyrelsen adgang til at offentliggøre sammenlignende test af varer og tjenesteydelser.

Selvom test og offentliggørelse af testresultater ikke formelt er omfattet af forvaltningsloven, idet der ikke træffes forvaltningsretlige afgørelser, vil Forbrugerstyrelsen give de testede virksomheder samme rettigheder som borgere, der er parter i en forvaltningsretlig sag. Det vil sige, at de skal høres om testresultaterne inden offentliggørelsen, og at de har ret til aktindsigt i testgrundlaget og det materiale, som ligger til grund for testresultaterne for vedkommendes vare eller tjenesteydelse.

Med forslagens § 7a, stk. 2, fremgår det, at Forbrugerstyrelsen i sin testvirksomhed kan anvende anonym informationsindsamling, hvorved forstås, at testpersoner indhenter oplysninger osv. om en ydelse ved at give sig ud for at være almindelig forbruger. Denne fremgangsmåde er særlig relevant i forbindelse med test af tjenesteydelser, hvor det er afgørende for testresultatets validitet, at testsituationen tilnærmes den købsituation, som forbrugerne oplever. Tilsvarende vil indkøb af varer til test typisk ske anonymt for at sikre, at der ved testen ikke anvendes varer, som er særligt udvalgt til testen af producenten eller leverandøren.

Bestemmelsen fastlægger derimod ikke betingelserne for anvendelse af anonym informationsindsamling. Det er således en betingelse, at persondatalovens regler iagttages.

Lov om behandling af personoplysninger (persondataloven) omfatter behandling af personoplysninger, dvs. oplysninger, som er knyttet til en bestemt person. Oplysninger vedrørende

personlig drevne virksomheder falder også ind under loven, idet der ikke sondres mellem en person og dennes erhvervmæssige aktiviteter. Lovens regler finder derimod ikke anvendelse på virksomheder, der er juridiske personer.

Forbrugerstyrelsens indsamling og opbevaring af oplysninger vil skulle ske inden for rammerne af persondatalovens kapitel 4. Herudover skal lovens øvrige regler bl.a. reglerne om de registreredes rettigheder iagttages. Efter persondatalovens kap. 8 har en dataansvarlig, herunder en myndighed, som indsamler data om en person, en oplysningspligt over for den registrerede. Det kræves efter bestemmelserne i § 28 og § 29, at man i forbindelse med indsamling af oplysninger bl.a. skal oplyse om sin identitet og formålet med den behandling, hvortil oplysningerne er bestemt.

Selv om oplysningskravene kun gælder i forhold til personligt drevne virksomheder, vil lighedshensynet føre til, at alle testede virksomheder bør behandles lige, uanset i hvilken form de drives.

Persondatalovens oplysningskrav vil blive iagttaget ved, at informationsindsamlingen varsles over for de virksomheder, som vil blive testet, forud for gennemførelsen af testen. Konkret vil dette ske ved, at man 1-3 måneder forud for testens gennemførelse vil meddele virksomhederne, at der vil blive foretaget informationsindhentning eller et prøvekøb samt giver oplysning om, bl.a. den dataansvarliges og dennes repræsentants identitet og formålet med den behandling, hvortil oplysningerne er bestemt.

Persondatalovens øvrige regler vil ligeledes blive iagttaget.

For yderligere at understøtte validitet og retssikkerhed i anvendelsen af anonym informationsindhentning, tilbudsanmodning og køb i forbindelse med test af varer og tjenesteydelser, vil følgende principper blive fulgt for at sikre, at denne metode kun anvendes efter grundige overvejelser af en række forhold:

- 1) Metoden anvendes alene, når informationerne ikke kan tilvejebringes på anden vis, fx hvis informationer primært gives mundtligt i forbindelse med en rådgivnings-/købssituation.
- 2) Informationerne indhentes ikke på en måde, der koster den undersøgte virksomhed tid/penge i et omfang, der rækker ud over almindelig kundeinformation.
- 3) Data anonymiseres, hvor det ikke er en del af formålet med testen at offentliggøre de enkelte virksomheders navne.
- 4) Ingen personer, der er ansat på de testede virksomheder, nævnes ved navn, eller med beskrivelse.
- 5) Der udvises særlig omhu i udvælgelse af Forbrugerstyrelsens leverandører af tests, herunder stilles der krav til, at leverandøren kan redegøre for de etiske retningslinjer, der lægges til grund for virksomhedens undersøgelser.
- 6) Der optages ikke lyd eller billeder under anonym informationsindsamling.
- 7) De testede virksomheder behandles som forvaltningsretlige parter i sagen med deraf følgende rettigheder til høring og aktindsigt inden offentliggørelsen af testen.
- 8) Anonym informationsindsamling anvendes alene, når de testede virksomheder på forhånd varsles.

Det foreslås, at loven træder i kraft den 1. februar 2007.